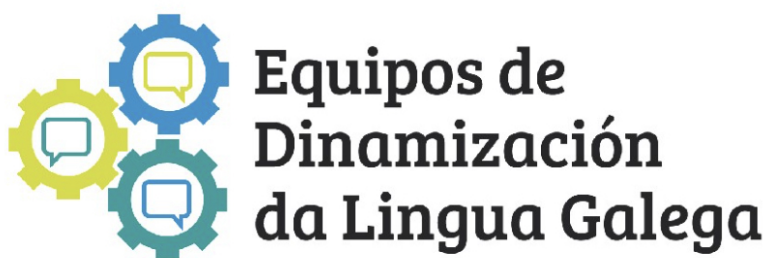

**PROXECTO
DE FOMENTO DO USO DO GALEGO
IES VIRXE DO MAR DE NOIA
CURSO 2021-2022**

**PROXECTO
DE FOMENTO DO USO DO GALEGO
IES VIRXE DO MAR DE NOIA
CURSO 2021-2022**

1. MARCO LEGAL	3
2. ESTUDO DO CONTORNO SOCIOLINGÜÍSTICO	4
3. COMPOSICIÓN DO EDLG	9
4. OBXECTIVOS DO EDLG	10
5. ACTIVIDADES A DESENVOLVER PARA A DINAMIZACIÓN DA LINGUA GALEGA	11

1. MARCO LEGAL

A Lei de Normalización Lingüística de 1983 establece que o ensino obrigatorio debe garantir a igualdade de competencia lingüística nos dous idiomas oficiais de Galicia. O Plan Xeral de Normalización, aprobado en 2004 no parlamento galego por todas as forzas políticas, di que o alumnado recibirá, como mínimo, o 50% da súa docencia en galego. É de referencia obrigada o Decreto 79/2010 para o plurilingüismo no ensino non universitario onde se establece que para potenciar o uso da lingua galega nos centros sostidos con fondos públicos, constituirase un equipo de dinamización da lingua galega, nomeado e supervisado pola dirección do centro e formado polo seu coordinador(a), por profesorado, por representantes do alumnado e por persoal non docente.

Ademais, segundo o disposto no Regulamento orgánico do IES Virxe do Mar e no Proxecto Educativo do centro (PEC) que establece as competencias do EDLG, o seu obxectivo fundamental é o de acadar a plena normalización do uso da lingua galega por parte da comunidade escolar nos seus distintos estamentos, velando polo estrito cumprimento da Lei de Normalización Lingüística e ao abeiro do devandito Decreto 79/2010.

Como recolle o Plan Xeral de Normalización Lingüística, aprobado polo Parlamento de Galicia o 22 de novembro de 2004, trátase de manter como obxectivos dese Plan:

- Garantir a posibilidade de vivir en galego a quen así o desexe, sabendo que conta co amparo da lei e das institucións.
- Conseguir para a lingua galega máis funcións sociais e máis espazos de uso, priorizando a súa presenza en sectores estratéxicos.
- Introducir na sociedade a oferta positiva de atender o cidadán ou o cliente en galego como norma de cortesía dun novo espírito de convivencia lingüística.
- Promover unha visión afable, moderna e útil da lingua galega que esfarele prexuízos, reforce a súa estima e aumente a súa demanda.
- Dotar o galego dos recursos lingüísticos e técnicos necesarios que o capaciten para vehicular a vida moderna.

A presenza dos EDLG nos Institutos pódese comprender mellor á luz da situación legal e sociolingüística do ensino en xeral que se caracteriza polos seguintes trazos:

- Existe unha lexislación específica que regula a presenza do galego no ensino non universitario.
- As resistencias ante a presenza do galego no ensino diminuíron e, en moitos casos, desapareceron.
- Existencia dun mandato legal na LNL de que o alumnado acade unha competencia semellante (comprender / falar / ler / escribir) nas dúas linguas oficiais, independentemente de cal sexa a súa lingua inicial ou a súa lingua familiar.
- Recoñecemento legal e social da capacidade da Administración educativa para o desenvolvemento normativo dos contidos da LNL.
- Recoñecemento no decreto de 1995 de que a adquisición dunha competencia comunicativa en galego por parte do alumnado só se pode conseguir a través da utilización vehicular desta lingua nunha parte significativa do currículo.
- A lexislación sobre o uso das linguas oficiais no ensino contempla obxectivos comúns para toda Galicia, pero recoñece a existencia de diversas realidades que obrigan a planificar camiños diferentes.

Os centros escolares teñen a obriga de contar cunha planificación lingüística que oriente a súa práctica (adaptación das disposicións legais á súa realidade, existencia de equipos de normalización lingüística en cada centro, etc.); de fomentar unha actitude positiva cara á lingua galega tanto entre estudantes que teñen o galego como lingua familiar como entre algúns que, malia viviren nun ámbito castelán, desexan saber e utilizar a lingua galega. A presenza do galego no sistema educativo conseguiu aumentar as competencias dos estudantes en lingua galega, sobre todo a nivel escrito. A presenza da lingua e cultura galega nos centros de ensino pode estar a servir para que moitos alumnos con escaso contacto familiar e social co galego o coñezan.

2. ESTUDO DA CONTORNA SOCIOLINGÜÍSTICA DO CENTRO

As fontes utilizadas para a elaboración deste estudo foron un cuestionario pasado a todo o alumnado e ao profesorado durante o outono do curso 2018- 2019. Pendente de actualizar no presente ou no vindeiro curso.

A lingua empregada habitualmente nas familias é o castelán, nunha pequena porcentaxe

por riba do galego.

- O 33,7% do mesmo declara que só se fala o castelán
- O 18% das familias utilizan castelán e galego por igual.
- Nun 11,6% das familias predomina o galego.
- Un 36,7% se declara como galego falante.

A lingua empregada polo Concello para a comunicación coa cidadanía e a empregada polos membros da corporación municipal e o funcionariado é maioritariamente o galego.

As entidades asociativas utilizan as dúas linguas. Nas deportivas, predomina o castelán; nas veciñais e culturais usan as dúas linguas.

2.1. A situación do profesorado

Só o 36% do profesorado entregou cuberta a enquisa, aínda que foi entregada a cada membro docente e foi avisado en claustro. Achamos que o decreto de plurilingüismo ten provocado a indiferenza e desinterese dunha parte importante do profesorado. Dedúcese que a participación do profesorado máis comprometido coa lingua galega é superior, de aí que os datos resulten sesgados.

A lingua empregada polo profesorado na súa vida cotiá é ...

- Un 30,8% di que só emprega o galego.
- Mentres que utilizan sobre todo galego un 30,8%.
- Para un 38,4% predomina o castelá.
- Tan só un 0% di utilizar só castelán.

Os datos varían a favor da lingua galega cando a pregunta se refire á lingua empregada no centro educativo:

- 69,2% con predominio do galego,
- Ninguén declara utilizar só castelán
- 7,7%, predominio do castelán
- 23,1%, só galego.

O cambio e redución do profesorado está a afectar negativamente o proceso normalizador.

O nivel de capacitación para empregar o galego na actividade docente é alto (93%).

A disposición para facer os cursos de reciclaxe e actualización necesarios para acadar a capacitación necesaria é moderada.

A actitude cara á normalización social do galego é favorable.

- Un 69,2% do profesorado considera que serven para o mesmo o ensino en galego que en castelán, só un 30,8% consideran que o castelán serve máis que o galego.
- Un 92,3% amosa o seu acordo coa necesidade de destinar recursos á normalización e dinamización lingüísticas.
- Un 61,5% opinan que as medidas que se toman para favorecer o uso do galego parecenlle insuficientes, o 23,1% opinan son suficientes e un 15,4 opinan que as medidas son moi insuficientes ou demasiadas.
- Un 77% do profesorado está totalmente ou bastante de acordo en que o galego debería ser a lingua habitual do ensino no IES Virxe do Mar

2.2. A situación do alumnado

A lingua utilizada habitualmente polo alumnado no ámbito familiar repártese entre as dúas linguas.

- Aproximadamente un 51%, falan habitualmente o castelán co pai, coa nai e cos irmáns;
- un 45% falan habitualmente o galego co pai, coa nai e cos irmáns;
- só 4%. falan habitualmente castelán e galego por igual.

O galego segue a ser a lingua na que maioritariamente se comunican cos avós, así mesmo usan o castelán para falar cos irmáns e coa nai.

A lingua que utilizan no ámbito escolar para comunicarse cos compañeiros/os e amigos/as é maioritariamente o castelán:

- 69%, predomina o castelán;
- 23%, castelán e galego por igual,
- 8% utiliza o galego ou prioritariamente o galego.

O castelán imponse como lingua de relación na adolescencia, mesmo naqueles alumnos que teñen o galego como lingua materna.

Noutros ámbitos, como o comercio, o noso alumnado usa menos o galego nos establecementos da cidade (19%) que na propia vila (25%), aínda que se empregue máis o castelán en ambos casos. Un 65% do noso alumnado usa sobre todo o castelán nas súas compras fronte ao 37% que utiliza sobre todo o galego.

Para dirixirse a unha persoa descoñecida o noso alumnado opta polo castelán (60%), o que evidencia unha actitude diglósica pois abandonan a lingua materna (35%). O mesmo sucede cando visitan ao médico: un 42% usa só o castelán e un 35% emprega só o galego.

A competencia comunicativa en galego é percibida como boa ou moi boa pola maioría do alumnado, sobre todo a comprensión oral (85%) ou a expresión oral (75%).

A actitude cara á normalización social do galego é moi positiva: un 92% se mostra de acordo en que o galego é unha lingua tan válida coma outra calquera; baixa ao 65% cando opinan que o galego é unha lingua axeitada para falar na cidade. O 98% está completamente de acordo ou bastante de acordo con que o galego débese conservar e transmitir.

Non obstante, tamén atopamos prexuízos evidentes coma

- Tan só un 47% está de acordo ou bastante de acordo en que lle gustaría ter videoxogos en galego. O 37% é indiferente a esta afirmación.
- Un 57% está total ou bastante de acordo con que ten o mesmo éxito quen fala galego que quen fala castelán. A un 18% resúltalle indiferente. Un 25% esta en desacordo ou bastante desacordo con isto.
- Con que o galego é unha lingua na que se pode ligar están de acordo ou bastante de acordo un 57% do alumnado. Para un 38% é indiferente.

As actitudes de por que están a promocionar o uso de galego fóra de Galicia

- A maioría 31,6% cre que é polo seu valor cultural e defensa do Patrimonio.
- O 26,6% polo seu valor cultural.
- O 20,9% porque está en vías de desaparición.

Temos que salientar que case o 85% do alumnado participou nesta enquisa do EDLG.

2.3 Situación lingüística do centro

A realidade lingüística no IES Virxe do Mar é diglósica con tendencia ao uso do castelán como lingua de relación o que non impide que todas as comunicacións oficiais que parten do centro, se realicen en galego. O profesorado que non utiliza esta lingua de xeito oral, pode desenvolverse a nivel escrito. A actitude é de total normalidade e mesmo algúns participan en actividades de dinamización lingüística sen seren galego-falantes ou mesmo non galegos de nacemento. As catro persoas que compoñen o equipo directivo empregan o galego nas súas comunicacións escritas e nas distintas reunións.

Aínda que diminuíron, os prexuízos e actitudes negativas nalgúns sectores de pais / nais e de profesorado seguen a ser un grande obstáculo para avanzar na normalización lingüística no ensino. Entre o alumnado, os prexuízos máis evidentes xa non se dan, pero si outros que dificultan o emprego habitual do galego no contexto escolar.

O EDLG prestará a súa colaboración co colectivo docente para acadar un fin óptimo, pois, aínda que non exclusivamente, un dos factores fundamentais no desenvolvemento lingüístico debemos procuralo na normalización escolar, en todos e cada un dos seus ámbitos e áreas de influencia.

3. COMPOSICIÓN DO EDLG

O E.D.L.G do I.E.S. Virxe do Mar de Noia 2021-22 está integrado por:

- Xesús Chapela Ramos, coordinador do EDLG e profesor do CM Vídeo DJ e Son;
- Monste Pernas Bellas, profesora do Ciclo Medio de Vídeo DJ e Son;
- Luis Alonso Estévez, profesor do Ciclo Medio de Vídeo DJ e Son;
- Ignacio García Verguizas, profesor do Ciclo Medio de Vídeo DJ e Son;
- Pilar Melcón Núñez, responsable da Biblioteca e profesora do Dpto. de Música,
- Mª Elena Martínez Bautista, profesora do Dpto. de Francés;
- Sandrine Sánhez Castro, profesora do Dpto. de Francés;
- Santiago Robado Gaudeoso, profesor do Dpto. de Bioloxía e Xeoloxía;
- Ignacio Rodiño Caramés , profesor do Departamento de lingua Galega;
- Dolores Rodríguez Varela, profesora do Departamento de Filosofía;
- Felipe Roget Salgado, profesor do Departamento de Tecnoloxía;
- Concepción Sabucedo Álvarez, profesora do Dpto. de Xeografía e Historia;
- Antonio F. Sánchez Hernández, profesor do Dpto. de Educación Plástica e Visual;
- Dunia Janeiro Toimil, profesora do Departamento de lingua e Literatura Española;
- Juanjo García García, profesora do Departamento de Educación Física;
- Ana María Míguez Nieto, representante PAS do centro.

Alumnado representativo de cada un dos diferentes niveis do centro educativo, pendente de concretar nomes pero xa cunha selección previa.

Ademais, mantense unha estreita relación con Vicedirección e co resto dos Departamentos, co Equipo de Biblioteca, co Club de Lectura e con todo o profesorado, para participar e colaborar en todas as actividades que promovan e incentiven o uso do galego no noso centro.

4. OBXECTIVOS DO EDLG

4.1. OBXECTIVOS XERAIS

- Estender e optimizar o uso do galego no IES Virxe do Mar.
- Intensificar a competencia oral en galego no ensino formal e nos contextos educativos máis informais.
- Acadar as cotas máis elevadas de prestixio para a lingua galega en toda a comunidade educativa.
- Vencellar o uso da lingua ás novas formas expresivas (Redes sociais, creacións audiovisuais..)
- Vencer prexuízos e estereotipos negativos con respecto ao uso do galego.
- Implicar a todos os axentes escolares neste proceso, nomeadamente, ás familias do noso alumnado.

4.2. OBXECTIVOS ESPECÍFICOS

- Promover unha actitude positiva cara o uso da lingua galega tanto no profesorado como no alumnado.
- Mellorar a competencia lingüística ofrecendo asesoramento.
- Corrixir a situación social de desigualdade nas linguas.
- Informar acerca de novidades e impulsar o uso do galego en comunicacións, actividades e intercambios orais.

4.3. OBXECTIVOS PUNTUAIS

- Estender un uso xeneralizado do galego tanto a nivel oral como escrito, reforzando a súa dimensión comunicativa en relación con contextos vivos.
- Facilitarlle ao alumnado unha oferta educativa que, tendo o galego como lingua vehicular da maioría das materias lle permita percibir a utilidade do noso idioma como unha lingua moderna e de futuro para a promoción social de Galicia.
- Crear espazos de uso para incrementar a competencia oral do alumnado, potenciando o uso do galego na educación informal do alumnado, así como nas actividades extraescolares e complementarias, e promovendo os “contratos” sobre o uso da lingua
- Fomentar e facilitar a integración socio-lingüística e escolar de alumnado doutras comunidades autónomas ou de países estranxeiros, con nulo ou insuficiente

dominio da lingua galega.

- Propoñer sesións na aula de informática ou na biblioteca, no período de recreo para fornecer ao alumnado estranxeiro de ferramentas útiles para a aprendizaxe da lingua galega e facer un seguimento da súa adquisición.
- Promover o uso activo de ferramentas das tecnoloxías da información e comunicación en galego. Utilizar esas novas tecnoloxías como metodoloxía de traballo dentro e fóra das aulas.
- Fomentar, empregando como punto de partida a biblioteca “María Mariño”, o hábito lector en galego e, ao mesmo tempo, o gusto pola música e cinematografía de expresión galega.
- Fomentar a participación no Club de Lectura e nos distintos obradoiros propostos pola Biblioteca.
- Impulsar a creación literaria en lingua galega.
- Impulsar a normalización lingüística e cultural do contorno, nun labor dinamizador que preste singular atención ao sector comercial.
- Crear novos espazos de colaboración e manter os existentes entre o centro e o contorno: concello, sectores de hostalería, comercio e clubs deportivos, ademais dos centros educativos da localidade.
- Vencellar a lingua galega a un imaxinario de modernidade e de prestixio social.

5. ACTIVIDADES A DESENVOLVER PARA A DINAMIZACIÓN DA LINGUA GALEGA

Como no pasado curso, a nosa intención este curso vai ser colaborar cos distintos Departamentos Didácticos, coa Biblioteca Escolar, co Club de Lectura e con Vicedirección. Unhas veces participaremos nas actividades propostas por eles, outras proporemos actividades a realizar dende os departamentos ou para todo o centro.

Por mor da pandemia, este curso 2020-21 aínda estamos con limitacións para a realización das actividades complementarias e as saídas extraescolares. Dende o EDLG, tentaremos buscar propostas atractivas para saír da rutina das clases con actividades diferentes, sempre coa finalidade de dinamizar o uso do galego na nosa comunidade educativa.

Posiblemente xordan máis posibles accións e actividades en colaboración co resto do profesorado.

1º TRIMESTRE

- Achega de recursos e materiais en galego para alumnado e profesorado.
- Actividades vencelladas co Samaín, en conxunto coa participación dos departamentos de Pástica e Música, e en función da situación e posibilidades permitidas pola emerxencia sanitaria, venres 29 de outubro.
- Posta en marcha dos Recreos Saudables e Activos en colaboración co Departamento de Educación Física.
- Creación de «Os Dez Principais» unha Listaxe Música en galego, con referentes musicais para o alumnado.
- Proposta de activación do proxecto Radio nas Biblios en colaboración coa Biblioteca. Definición de proxecto e deseño de estratexia.
- Posta en marcha do proxecto Siluetas, en colaboración cos Departamentos de Historia e Plástica.
- Concurso en Tik Tok e Instagram sobre o uso do galego para o alumnado do centro.
- Deseño de cartaz e definición das bases para o XXVII Concurso Literario Alberto Romasanta en colaboración co EDLG do IES Campo de San Alberto.
- Reivindicar e concienciar o día da non violencia contra a muller con distintas actividades e accións de denuncia, o xoves 25 de novembro.
- Actividades e accións para fin de clases e vacacións de Nadal.

2º TRIMESTRE

- Concurso #NoiaCreaEnGalego, destinado ó alumnado do centro co fin do fomento da creación audiovisual en lingua galega. Vídeo, Música e Debuxo, con premios en distintas categorías. Apertura do concurso.
- Día do entroido: Concurso #ComparsasEnGalego para o alumnado ademais doutras actividades que poñan en valor o patrimonio cultural galego. Venres 25 de febreiro.
- Difusión das bases e cartelería do XXVII Concurso Literario Alberto Romasanta.
- Día Internacional da Muller: martes 8 de marzo coa realización de distintas accións, entre elas a presentación do proxecto Siluetas.

3º TRIMESTRE

- Se é posible, gustaríanos organizar para algún curso da ESO a Ruta guiada “Coñece a túa vila” onde faremos fincapé nos lugares de especial interese da vila de Noia, para que o noso alumnado aprenda a valorar o seu patrimonio.
- Podcast día das letras. En colaboración coa Biblioteca e os Departamentos de Galego e do Ciclo, creación de podcast do día das letras.
- Exposición por distintos espazos do centro e lectura da obra do autor homenaxeado no Día das Letras Galegas 2020. Esta actividade farémola en colaboración coa Biblioteca do centro.
- Organización da gala e entrega de premios do Concurso Literario “Alberto Romasanta”, nas modalidades de poesía e narrativa do IES Virxe do Mar xunto co IES Campo de San Alberto de Noia.
- Obradoiro de Rap en Galego, para a Semana Cultural.

ACTIVIDADES A REALIZAR DURANTE TODO O CURSO

- Colaboración na organización de charlas e coloquios de distintas temáticas que sexan en galego.
- Participación activa en todas as actividades propostas pola Biblioteca e polo Club de Lectura ao longo de todo o curso.
- Divulgación dos materiais e convocatorias enviados pola Dirección Xeral de Política Lingüística así como da Mesa pola Normalización Lingüística (comunicacións escritas, correo electrónico...) asociación de defensa do idioma da que o noso centro é socio colaborador. Todo este material será exposto no taboleiro do EDLG.
- Mantemento da web do instituto, onde se vaian introducindo as actividades realizadas durante o curso escolar.
- Colaboración coa Revista dixital do instituto VDM, enviandolle novas ou materiais para a súa publicación.
- Colaboración aberta e constante co Concello de Noia, especialmente coas Concellarías de Cultura e Deporte, Educación e Normalización Lingüística. Igualmente imos ter unha estreita relación cos movementos asociativos e de participación relacionados coas actividades de ocio, lecer e consumo da mocidade.